

Õiguskantsler

Priit Pikamäe
Riigikohus
kantselei@riigikohus.ee

Teie 14.03.2014 nr 4-3-53-14

Meie 04.04.2014 nr 9-2/140456/1401550

**Arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluses
Riigilõivuseaduse § 57 lg 1 ja 22 ning lisa 1 (apellatsiooniaseme riigilõiv 3 515,14 eurot)**

Austatud Riigikohtu esimees

Pöördusite minu poole ja küsisite põhiseaduslikkuse järelevalve asjas 3-4-1-8-14 (tsiviilasi nr 2-09-60039) arvamus, kas Eesti Vabariigi põhiseadusega (Põhiseadus) oli kooskõlas apellatsioonkaebuse esitamise ajal, so 01.01.2011 – 30.06.2012 kehtinud riigilõivuseaduse (RLS) § 57 lg 1 ja 22 ning lisa 1 sätted, mis koostoimes nägid ette kohustuse tasuda tsiviilasjas hinnaga 31 955,82 - 38 346,98 eurot apellatsioonkaebuselt riigilõivu summas 3 515,14 eurot.

Tutvusin Tallinna Ringkonnakohtu 10.03.2014 määrusega nr 2-09-60039 ja **leian, et Põhiseaduse § 24 lõikega 5 ning §-ga 11 ei olnud kooskõlas 01.01.2011 – 30.06.2012 kehtinud RLS § 57 lõiked 1 ja 22 koostoimes lisaga 1, mille alusel tuli tsiviilasjas hinnaga 31 955,82 - 38 346,98 eurot maksta apellatsioonkaebuse esitamiseks riigilõivu 3 515,14 eurot.**

Tsiviilasjas 2-09-60039 vaidlustasid apellandid 15.02.2012 Harju Maakohtu 13.01.2012 otsuse, apellandid tasusid riigilõivu 3 515,14 eurot. 10.09.2013 otsustas Tallinna Ringkonnakohus menetluse peatada ühe apellandi surma tõttu kuni tema üldõigusjärglase väljaselgitamiseni. Menetlus ei ole lõppenud.

21.11.2012 esitasid apellandid ringkonnakohtule taotluse enamtasutud riigilõivu tagastamiseks põhjusel, et apellatsioonkaebuse esitamise ajal kehtinud RLS § 57 lõiked 1 ja 22 koostoimes lisaga 1 olid Põhiseadusega vastuolus. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 150 lg 6 kohaselt lõpeb riigilõivu tagastamise nõue kahe aasta möödumisel selle aasta lõpust, millal riigilõiv tasuti, kuid mitte enne menetluse jõustunud lahendiga lõppemist.

Tallinna Ringkonnakohus rahuldab 10.03.2014 apellantide taotluse, tunnistas nimetatud normid Põhiseadusega vastuolus olevaks ning määras tasuda tulnud põhiseaduspäraseks riigilõivuks 1000 eurot; ühtlasi tagastas kohus enamtasutud riigilõivu summas 2515,14 eurot.

Tallinna Ringkonnakohus algatas selles küsimuses ka põhiseaduslikkuse järelevalve menetluse. **Leian, et Tallinna Ringkonnakohtu 10.03.2014 algatatud põhiseaduslikkuse järelevalve taotlus on lubatav.**

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Riigikohus tunnistas 11.04.2013 otsusega [3-4-1-31-12](#), et 01.01.2011 – 30.06.2012 kehtinud RLS § 57 lõiked 1 ja 22 koostoimes lisaga 1 olid PS § 15 lõikega 1 ja § 24 lõikega 5 ning §-ga 11 vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 28 760,24 – 31 955,82 eurot tuli hagiavalduselt ja apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 3195,58 eurot.

Praeguses põhiseaduslikkuse järelevalve asjas on asjassepuutuv riigilõivumäär 3 515,14 eurot ehk tunduvalt suurem kui eelnimetatud ja juba Riigikohtu poolt põhiseadusevastaselt kõrgeks peetud summa.

Leian, et konkreetsel juhul ei ole põhjust hinnata praegu asjassepuutuva riigilõivu 3 515,14 eurot põhiseaduslikkust Riigikohtu senisest praktikast erinevalt. Seetõttu asun seisukohale, et **Põhiseaduse § 24 lõikega 5 ning §-ga 11 ei olnud kooskõlas apellatsiooni esitamise ajal kehtinud (01.01.2011 – 30.06.2012 redaktsioon) RLS § 57 lõiked 1 ja 22 koostoimes lisaga 1, mille alusel tuli tsiviilasjas hinnaga 31 955,82 - 38 346,98 eurot maksta apellatsioonkaebuse esitamiseks riigilõivu 3 515,14 eurot.**

Ühtlasi teatan, et ei soovi asja arutamist suulises menetluses.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel